

NEBE PLNÉ HVĚZD *potřinácté* a XII. PŘÍHRANIČNÍ SLAVNOSTI

sady Národního odboje, neděle 30. dubna 2017 v 16, 30 hodin, vstup volný

Setkání občanů s představiteli města Brna a v posledních letech i Jihomoravského kraje a koncert s hudbou mnoha žánrů pod názvem **NEBE PLNÉ HVĚZD** pořádám ve spolupráci s partnery v brněnských sadech Národního odboje u příležitosti výročí osvobození již od roku 2005. Právě tam totiž stojí již přes třicet let betonový pilon, na němž je napsáno: *v těchto místech stával v době nacistické okupace v letech 1939 – 1944 koncentrační tábor Pod kaštany*. Každoročně si zde připomínáme události a následky nejstrašnější války v dějinách lidstva, bez ohledu na to, zda k nám v roce 1945 přišla svoboda s vlajkou s mnoha či jenom s jednou hvězdou. *Hvězdy ale nejsou jenom na vlajkách. Nebe je plné hvězd, jejichž záře je viditelná na Zemi, i když ty hvězdy samotné už dávno zanikly. Stejně jako jsou lidé, jejichž odkaz nás osvětluje, a nebo by měl, i když už oni samotní již dávno nejsou mezi živými.*

Od roku 2006 proto jmenovitě připomínáme umučené a popravené během 2. světové války, po kterých jsou pojmenovány ulice Brna. S odkazem na místo konání akce, sady Národního odboje – park před klubem Šelepka – leží na rozhraní tří městských částí Brno-střed, Brno-Královo Pole a Brno-Žabovřesky, říkáme proto tomuto setkávání **PŘÍHRANIČNÍ SLAVNOSTI**.

V roce 2017 akcentujeme 75. výročí atentátu na prominentního nacistu, říšského protektora Reiharda Heydricha, následné období heydrichiády a II. stanného práva, a proto letos uctíváme zejména památku těch, kteří odešli v roce 1942.

V rámci MČ Brno-střed to jsou František Drobný, Matěj Pavlík-Gorazd, Václav Jiříkovský, Josef Kudela (vězněn právě v koncentráku Pod kaštany), Josef Tvrdý, Jan Uher a Bohuslav Dimitrij Všeticka, v rámci MČ Brno-Královo Pole to jsou František Drobný, Jan Florian, František Hutař, Ladislav Kabátník, Petr Kaman, Bohumír Košina, Miroslav Křivý, Vítězslav Mečíř, Josef Podešva, Fráňa Ptašinský, Josef Rameš, Josef Skřivan, Karel Staněk, Jaroslav Škára, Rudolf Terrer a Tomáš Vacek, v rámci MČ Brno-Žabovřesky to jsou Adolf Burian (vězněn v koncentračním táboře Pod kaštany), Čestmír Jelínek, Jaroslav Král, Karel Sirotek, Alois Šeránek a Břetislav Šmejkal (více v příloze).

Součástí tohoto brněnského „projektu“, se kterým bych rád cíleně seznámil s pomocí vedení města i brněnské školáky (děti by byly možná překvapené, po jaké ulici chodí), je také připomínání dalších brněnských osobností, které zahynuly během 2. světové války. Za všechny ty, jejichž životní pouť skončila před pětasedmdesáti lety – v roce 1942 – zmiňuji Dominika Markuse Morgensterna, brněnského majitele reklamní kanceláře, vlastníka půjčovny filmů, vydavatele kinematografického časopisu a zakladatel několika brněnských kin (více v příloze).

V posledních letech (i v souvislosti se záštitou hejtmana Jihomoravského kraje) připomínáme také osobnosti, po nichž jsou pojmenovány ulice a místa dalších měst regionu. V letošním roce to bude např. připomínka boskovického rodáka, lékaře Karla Svěráka, který byl s celou rodinou popraven v roce 1942 za pomoc parašutistům skupiny ANTHROPOID a po kterém je pojmenována ulice v Boskovicích. Zajímavou souvislostí je to, že při ukrývání parašutistů spolupracoval s biskupem pravoslavné církve Gorazdem (Matěj Pavlík Gorazd – viz výše).

Jakkoli letos akcentujeme rok 1942, jistě nebude těžké najít paralelu mezi nacistickou a komunistickou zvlášť, protože i o tom je NEBE PLNÉ HVĚZD. Připomenout chceme rok 1952, rok popravy kněze Jana Buly, který studoval teologii v Brně a byl jednou z obětí justičních vražd, které komunistický režim spáchal v rámci tzv. babických procesů. Proto zvu na pódium pana Miroslava Kasáčka a pana Ludka Navaru (narozen 26. dubna), jejichž posledním společným dílem je kniha *A přece budou žít* věnovaná životu a mučednické smrti kněží Václava Drboly (byl oběšen 3. srpna 1951) a Jana Buly (byl oběšen 20. května 1952 v Jihlavě). Miroslav Kasáček a Luděk Navara, zakladatelé občanského sdružení Paměť, připomenou také jména obětí vězněných a oběšených v brněnské věznici na Cejlu. Posledními popravenými byli v roce 1952 účastníci protikomunistického odboje Bohumil Sixta († 20), Alois Dubnický († 45), Karel Lomič († 28), Miroslav Jurča († 26) a Leopold Doležal († 39), poslední popravený 30. srpna 1952, tedy před pětasedmdesáti lety.

Samozřejmostí každého setkání a koncertu NEBE PLNÉ HVĚZD je připomenutí data osvobození Brna a ukončení 2. světové války. Proto bude prvním pozvaným na pódium – po doznění hymny České republiky – válečný veterán, generál Emil Boček, mj. též držitel Ceny Jihomoravského kraje (z loňského roku) a Ceny města Brna, kterou obdržel v lednu 2017.

Muzika

Atmosféru slavnostního setkání NEBE PLNÉ HVĚZD a PŘÍHRANIČNÍCH SLAVNOSTÍ, které jsou jeho součástí, umocňuje a dokresluje každoročně hudba mnoha žánrů. Jakýmsi lidským kontrapunktem k připomínce historických událostí a inkriminovaného válečného roku je účast umělců v tom roce narozených. Letos koncert zahájí Big band Konzervatoře Brno pod vedením trombonisty Mojžíra Bárta, narozeného 26. dubna 1942, a po vystoupení dalších letos jubilujících umělců (mj. Wabi Daněk, Roman Horký, Petr Bende, Vlasta Horváth, ten mj. s připomenutím romského holokaustu) završí slavnostní setkání letos rovněž pětasedmdesátiletý Jožka Černý.

Součástí setkání a koncertu je také každoroční připomenutí brněnské historie, která se k výročí válečných událostí a jejich historickému pokračování nevztahuje, ale k Brnu patří. V této souvislosti jsme přesně před deseti lety přeměřovali a posunovali geometrický střed statutárního města Brna, který byl v roce 2006 lokalizován přímo v sadech Národního odboje. Takto, s úsměvem, budeme letos vzpomínat na nedožití sedmdesátiny Franty Kocourka, Boba Frídla a zakladatele klubu Šelepka Miloše Bernátka. Tyto tři borce připomenou při společném vystoupení (prvním a zřejmě i posledním) zakládající člen Javorů Josef Hanák, zakládající člen skupiny Progress Organization Zdeněk Kluka a zpěvák Moravanky Jiří Helán. Frídlovu písničku Maminka zazpívá Václav Kovářik a Frantu Kocourka připomene také Silák Franta. Vážnější, byť nepatetické, tóny však i v hudební složce akcentují.

V roce 2017 uplyne sto let od narození Jana Hlaváče a Josefa Dřevíkovského, dvou trempů, kteří byli pro odbojovou činnost zatčeni a prošli i koncentračním táborem Pod kaštany, jehož lokaci připomíná pomník v místě konání akce. Jejich život se naplnil 8. dubna 1943, kdy byli s'ati sekerou v Breslau. Připomeneme je písní Kavčice v podání Romana Horkého (v roce 2017 pětatřicet let umělecké činnosti) a Petra Bendeho (v roce 2017 bude mít 40). Setkání v sadech Národního odboje se však již bohužel nezúčastní pan Jiří Lysák, který loni 30. dubna památku svých dvou popravených trempských souputníků připomenul, neboť dva dny po dovršení devadesátin – 11. září 2016 zesnul. Nebude s námi ani tradiční účastník pan Jaromír Hnilička, nicméně památku legendárního muzikanta připomene v úvodní části Big Band Konzervatoře Brno, v jehož čele stojí dlouholetý Hniličkův přítel Mojmír Bártek (narozený tři roky před umučením svého otce MUDr. Adolfa Bárta v Kounicových kolejích). Mojmír mj. zazpívá písničku Můj přítel čas, kterou Jaromír již natočit nestihl.

Záštitu nad setkáním a koncertem NEBE PLNÉ HVĚZD převzali hejtman Jihomoravského kraje Bohumil Šimek a primátor statutárního města Brna Petr Vokřál, akce se koná s podporou města Brna. Příhraniční slavnosti zaštiťují od roku 2006 starostové MČ Brno-střed, Brno-Královo Pole a Brno-Žabovřesky, kterými jsou v roce 2017 pan Martin Landa, paní Karin Karasová a pan Pavel Tyralík.

Vladimír Koudelka